

Futsalerotuomarivalmentajan käsikirja 2025 - 2026

Sisällys

Ohjeistus / hallinnolliset asiat	3
Palvelut erotuomariperheelle	3
Taso (taso.palloliitto.fi)	3
Pelipaikka -henkilörekisteri (Pelipaikka)	3
Erotuomarivalmentajan matkalaskun käsittely	3
Erotuomarivalmentaja ottelussa	4
Saapuminen ottelupaikalle	4
Käyttäytyminen ottelupaikalla	4
Lehdistötilaisuus ja haastattelut	4
Osallistuminen sosiaaliseen mediaan	4
Valmennuspalaute erotuomariston kanssa	5
Suullinen palaute erotuomaristolle	5
Kirjallinen palaute erotuomaristolle	5
Kirjallisten palautteiden aikataulut	5
Valtakunnallisten sarjojen erotuomarivalmennukseen liittyviä ohjeita	6
Erotuomarivalmennuslomakkeet	6
Ottelun Vaikeusaste	6
Erotuomarivalmennuslomakkeesta yleisesti	7
Erotuomarivalmentajan valmennuksen ja palautteen tavoite on:	7
Erotuomariston kokonaisarviointi	7
Pelin aikana analysoitavia asioita, jotka vaikuttavat arviointiin	7
Erotuomarin toiminta osa-alueittain	7
Erotuomarin toimintaa kuvataan sanallisesti sekä arvioidaan seuraavissa osa-alueissa:	7
Erotuomareiden arviointi	8
Suurimerkityksellinen virhe:	8
Erotuomarin selvä suurimerkityksellinen virhe on esimerkiksi:	8
Videomateriaalin käytöstä ohjeita	8
Laadunvalvonta	8
Erotuomarivalmentajan palaute	9
Vahvuudet ja kehitettävät osa-alueet	11
Tallenteella tilanteet	11

Ohjeistus / hallinnolliset asiat

Palvelut erotuomariperheelle

Erotuomaritoiminta: palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta/

Erotuomarivalmennus: palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta/erotuomarivalmennus

Erotuomaritoiminnon sähköposti: [erotuomarit\(at\)palloliitto.fi](mailto:erotuomarit(at)palloliitto.fi)

Taso (taso.palloliitto.fi)

Erotuomarivalmentajan käytettävyys ilmoitetaan ja muutokset päivitetään Tasoon.

Muuttunut puhelinnumero/sähköpostiosoite pyydetään Tasossa itse tehdyn muutoksen lisäksi lähettämään Erotuomaritoiminnolle.

Muuttunut tilinumero pyydetään Tasossa itse tehdyn muutoksen lisäksi lähettämään [talous\(at\)palloliitto.fi](mailto:talous(at)palloliitto.fi).

Pelipaikka -henkilörekisteri (Pelipaikka)

Muuttuneet henkilö- ja osoitetiedot on itse päivitettävä Pelipaikkaan ja lisäksi ilmoitettava siitä erotuomaritoiminnon sähköpostiin, jotta tiedot saa siirrettyä Tasoon.

Raportti

Erotuomarin ja erotuomarivalmentajan tulee tehdä ennen kello 12.00 ottelua seuraavana arkipäivänä erillinen raportti Tasossa, jos ottelussa on ollut suoria kentältäpoistoja tai muuta raportoitavaa (esim. olosuherikkomukset, järjestyshäiriöt, ottelun keskeytykset/viivästykset, tmv.). Raportin tulee olla yksityiskohtainen kuvaus todellisista tapahtumista. Tapahtumat on kuvattava selväsanaisesti, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti (kuka, missä, milloin, mitä, kuinka ja millä seurauksin), jotta päätöksentekijälle muodostuu selkeä kuva tapahtumista.

Ohje raportin kirjoittamiseen löytyy Palloliiton e-akatemiasta ja kotisivuilta: <https://www.palloliitto.fi/palvelut/erotuomaritoiminta>

Matkustusjärjestelyt yksittäiseen otteluun

Matka on aina tehtävä niin, että siitä aiheutuvat kokonaiskustannukset (palkkiot, matkat, päivärahat, majoitukset) muodostuvat mahdollisimman pieniksi. Matkat on tehtävä matkustussäännön mukaisesti: <https://www.palloliitto.fi/palvelut/erotuomaritoiminta>

Erotuomarivalmentajan matkalaskun käsittely

- Erotuomarivalmentaja lähettää erotuomarivalmennus palauteen ohjeiden mukaan ja laskuttaa tehtävänsä mahdollisimman pian sen jälkeen.
 - Erotuomarivalmentajalle ei ole oikeutta laskuttaa tehtävää ennen kuin hän on palauttanut kirjallisen erotuomarivalmennuslomakkeen ottelusta Palloliitolle.
- Tasossa asetellut ottelut laskutetaan ko. järjestelmän kautta.
- Muut erotuomarivalmennustehtävät, mitkä eivät ole Tasossa niin laskutetaan erillisellä lomakkeella.

Erotuomarivalmentajan on laskutettava saatavansa mahdollisimman pian ottelun jälkeen, viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

Matkalaskut voi toimittaa:

- Sähköpostilla osoitteeseen timo.onatsu@palloliitto.fi
Älä lähetä samaa laskua useampaan kertaan tai muihin osoitteisiin tai muita liitteitä samassa sähköpostissa.
- Matkalaskuun tulee liittää kulutusitteet alkuperäisinä, kopioina tai skannattuina. Alkuperäiset tositteet on säilytettävä 6 vuotta verovuoden päättymisestä Verohallinnon ohjeiden mukaisesti.

Erotuomarivalmentajapalkkiot ja maksuaikataulu

Palloliiton erotuomarivalmentajien palkkio on aina veronalaista tuloa. Ennakkoperintälain mukaan satunnaisista erotuomarivalmennustehtävistä suoritettava palkkio ei ole palkkatuloa, vaan työkorvausta. Jos Palloliiton erotuomarivalmentaja on merkitty ennakkoperintärekisteriin, palkkioista ei tarvitse maksaa ennakonpidätystä. Alueellisten otteluiden erotuomarivalmennuspalkkiot voi tarkistaa sarjakohtaisesti Taso-järjestelmästä. Maksuaikataulu: Palkkioita ja kulukorvauksia maksetaan pääsääntöisesti kuukauden 20. päivä.

Erotuomarivalmentaja ottelussa

Erotuomarivalmentaja toimii ottelussa Suomen Palloliiton edustajana ja tässä muutamia ohjeita ottelussa toimimiseen.

Saapuminen ottelupaikalle

Erotuomarivalmentajan tulee saapua ottelupaikalla sovitun ohjeistuksen mukaan

Käyttäytyminen ottelupaikalla

Erotuomarivalmentajan tulee toimia ammattimaisesti koko ottelutapahtuman ajan. Sosiaalisen kanssakäymisen tulisi olla neutraalia. Valtakunnallisen erotuomarivalmentajan tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää Palloliitolta saamiaan vaatteita erotuomarivalmentajan tehtävässään sekä pitää näkyvillä hänelle myönnettyä erotuomarivalmentajan työkorttia.

Lehdistötilaisuus ja haastattelut

Erotuomarivalmentaja/delegaatti edustaa kilpailun järjestäjää, jolle hän on raportointivointivelvollinen tapahtumista. Erotuomarivalmentaja voi tarpeen vaatiessa olla läsnä lehdistötilaisuudessa. Hänellä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta esittää kyseisen ottelun erotuomarin toimintaan tai ottelun tapahtumiin kohdistuvia arvioita.

Osallistuminen sosiaaliseen mediaan

Erotuomarivalmentajien ei tule osallistua erotuomaritoimintaan, otteluihin tai ottelutapahtumiin liittyvien asioiden keskusteluihin sosiaalisessa mediassa.

Omissa some-päivityksissä kannattaa aina käyttää harkintaa ja pitää mielessä, että erotuomarit ja erotuomarivalmentaja edustavat myös Suomen Palloliittoa.

Valmennuspalaute erotuomariston kanssa

Seuraavassa käydään läpi asioita, jotka tulee ottaa huomioon valmennuksen liittyvässä vuorovaikutuksessa ottelun erotuomariston kanssa.

Suullinen palaute erotuomaristolle

- Suullinen valmennuspalaute tilaisuus on keskustelutilaisuus
 - Pohdi etukäteen, millaisia asioita haluat käydä lävitse
 - Ole keskustelussa rehellinen, asiat tulee olla samoin suullisessa tilaisuudessa kuin kirjallisessa palautteessa
 - Anna erotuomarien kertoa ensin omat näkemyksensä (kuuntelemisen taito!)
 - Yritä saada erotuomari itse ymmärtämään kehittymisen paikkoja
 - Käytä syy-seuraussuhteita, jos sellaisia löydettävissä
 - Ei ainoastaan negatiivisia asioita
 - Lopeta kannustavasti

Suullinen erotuomarivalmentajan palaute erotuomaristolle on luottamuksellinen keskustelutilaisuus ottelun erotuomariston ja erotuomarivalmentajan välillä. Tämän vuoksi erotuomarivalmennuksen suullisessa palautetilaisuudessa ei tule olla muita henkilöitä mukana pois lukien erikseen ennalta sovitut koulutustilaisuudet.

Kirjallinen palaute erotuomaristolle

- Kirjoita palautteeseen niitä asioita, joista ottelun jälkeen keskusteltiin:
 - Erotuomari saa vielä toisen mahdollisuuden arvioida omaa suoritustaan palaamalla tapahtumiin
 - Joskus erotuomarin on helpompi arvioida suoritustaan objektiivisesti vasta jonkin ajan jälkeen
- Jos kirjoitat palautteeseen asioita, joita ei käyty läpi pelin jälkeen suullisesti:
 - Mainitse siitä kirjallisessa palautteessa
 - Sen lisäksi ole yhteydessä erotuomariin, jos kyseessä on pelin kannalta oleellinen/tärkeä ratkaisu.

Kirjallisten palautteiden aikataulut

Erotuomarivalmentajan tulee palauttaa erotuomarivalmennus annettujen ohjeiden mukaan seuraavien aikataulujen mukaan. Mikäli aikarajoista poiketaan valtakunnallisissa sarjoissa, tulee olla yhteydessä erotuomaritoimintoon.

Valtakunnalliset sarjat

Valtakunnallisten sarjojen osalta erotuomarivalmentajan tulee palauttaa erotuomarivalmennuspalaute 96 tunnin sisällä ottelun loppumishetkestä.

Alueelliset sarjat

Alueellinen erotuomarivalmennuspalaute suositellaan tehtävän ja palautettavan Tasoon mahdollisimman nopeasti ottelun jälkeen, kuitenkin viimeistään seitsemän (7) vuorokautta ottelusta.

Yleisiä ohjeita erotuomarivalmennuspalautteista

- Erotuomarivalmentaja muodostaa oman näkemyksensä sekä yksittäisistä tilanteista että kokonaisuudesta ottelupaikalla ja videoleikkeiden ja/tai ottelutallenteen avulla.
- Erotuomaritoiminto ei ohjaa minkään sarjataso ratkaisujen tulkintoja ennen kuin palaute on valmis ja toimitettu eteenpäin.
- Erotuomarivalmentajia kannustetaan käyttämään kaikissa erotuomarivalmennustapahtumissa ottelun jälkeen videoiden apua, jos tällaista materiaalia on ottelusta saatavilla.
- Jos videolta ei voi todentaa ratkaisun oikeellisuutta tai videota ei ole käytössä ja valmentajan päätös perustuu vain omaan ottelunaikaiseen näköhavaintoon, suosimme varovaisuutta arvion ehdottomuudessa. Omat ajatukset tulkinnasta voi tuoda ilmi myös ottelun jälkeisessä keskustelussa ja kirjallisesti ilman ehdottomuutta arvioinnissa.
 - Erotuomarivalmentaja toimii ottelussa oman näkemyksensä perusteella ja hänellä on oikeus olla tukematta erotuomareiden ratkaisua myös tapauksessa, jossa tilanteesta ei ole käytössä videomateriaalia.

Videomateriaalin käyttö valtakunnallisten sarjojen erotuomarivalmennuksen tukena

Valmennuspalautteiden lähettäminen

- Videoklippejä tulee käyttää hyväkseen erotuomarivalmennuksessa ja erotuomarivalmennuksen palautteen laatimisessa
- Videoklippien avulla tarkastetaan/varmistetaan oma näkemys ottelun kannalta oleellisissa tilanteissa
- ”Uusissa” isoissa/tärkeissä tilanteissa yhteys erotuomariin

Valtakunnallisten sarjojen erotuomarivalmennukseen liittyviä ohjeita

Valtakunnallisia sarjoja ovat: Miesten Futsal-Liiga ja -Ykkönen, jotka asetellaan valtakunnallisesti sekä Naisten Futsal-Liiga silloin kun valtakunnallinen valmentaja aseteltuna.

Erotuomarivalmennuslomakkeet

Erotuomarivalmennuslomakkeet löytyvät täältä www.palloliitto.fi/erotuomaritoiminta/erotuomarivalmennuslomakkeet

Miesten Futsal-Liigassa, – Ykkösessä ja Naisten Futsal-Liigassa

<https://link.webpolsurveys.com/s/FUTSALEROTUOMARIVALMENNUSLOMAKE>

Erotuomarivalmennuslomake on suojattu salasanalla, jotka jaetaan Palloliiton erotuomarivalmentajille suoraan.

Muissa sarjoissa voi käyttää alla olevaa lomaketta ja palaute tulee, ladataan Tasoon.

<https://forms.office.com/e/umHgrYnyny>

Erotuomari valmennus palautteen lähettäminen

Miesten Futsal-Liigassa Futsal-Ykkösessä ja valtakunnallisesti asetelluissa Naisten Futsal-Liigan otteluissa erotuomarivalmentaja tekee valmennuksensa sähköiselle valmennuslomakkeelle (Webropoljärjestelmä).

Samoin sähköistä Webropol-lomaketta käytetään mm. maaotteluiden erotuomarivalmennuksissa ja muissa otteluissa, jossa se nähdään tarpeelliseksi.

Erotuomarivalmentaja lähettää erotuomarivalmennus palautteen erillisen ohjeistuksen mukaisesti suoraan ottelun erotuomaristolle.

Ottelun Vaikeusaste

- Vaikeusaste määritellään kaikkien erotuomareiden osalta erikseen.
- Vaikeusasteeseen vaikuttavat oleelliset asiat tulee avata sanallisesti palautteessa, kun ottelun vaikeusaste ei ole tavallinen
- Vaikeusasteen määrittämiseen vaikuttaa sekä futsalsääntöjä puolustavien ratkaisujen että erityisesti vaikeiden ja/tai haastavien tilanteiden määrä. Ottelun vaikeusaste määräytyy kentällä tapahtuvien tilanteiden kautta. Esimerkiksi sääolosuhteet, tai se, että ottelu on ´kärkikamppailu´ eivät tarkoita sitä, että ottelu on tavallista haastavampi.

Helppo

Ei haastetta erotuomarille (Erotuomarin oletettuun tasoon nähden helppo ottelu, jossa on vähäinen määrä haastavia tilanteita, ja jossa johtamistoimenpiteitä ei tarvita).

Tavallinen

Joitakin haastavia tilanteita; odotettavissa oleva vaikeustaso. (Normaali ottelu, jossa vain muutamia vaikeita tilanteita, esim. peli ei ole vaatinut erotuomareilta isoja johtamistoimenpiteitä).

Melko Haastava

Joitakin vaikeita tilanteita tai merkittäviä haasteita erotuomarille (Vaikea ottelu, joitain vaikeita tilanteita ratkaistavaksi – esim. paljon rikkomuksia tai epäurheilijamaista käytöstä).

Haastava

Vaikea ottelu, jossa useita vaikeita päätöksiä (Hyvin vaikea ottelu, jossa useita vaikeita tilanteita ratkaistavaksi, paljon epäurheilijamaisuutta tai rikkomuksia).

Erityisesti seuraavien oleellisten tilanteiden ratkaisuihin tulee kiinnittää huomiota:

- lupaavan hyökkäyksen estäminen
- rangaistusalueen lähellä tapahtuvat rikkeet ja näyttelemine
- maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden vieminen
- raaka peli tai väkivaltainen käytös
- joukkonahistelu ja protestointi erotuomarin päätöstä vastaan
- toinen varoitus
- johdonmukaisuus ratkaisevien tapahtumien suhteen rangaistusalueella

Erotuomarivalmennuslomakkeesta yleisesti

Erotuomarivalmentajan valmennuksen ja palautteen tavoite on:

- varmistaa, että erotuomarit soveltavat futsalsääntöjä yhtenäisesti ja johdonmukaisesti
- arvioida erotuomareiden suorituksia yksittäisessä ottelussa määritettyjen osa-alueiden kautta, josta muodostuu ottelun kokonaistoiminnan arviointi
- auttaa erotuomareita kehittymään omassa toiminnassaan
- saada suorituksista suullista ja kirjallista erotuomarivalmentajan kehitystukea erotuomareille
- tukea erotuomareita kehittämään omaa toimintaansa
- yhtenäistää erotuomareiden arviointia määrätyn arviointiskaalan mukaan
- tuoda esiin yksittäisiä konkreettisia esimerkkejä tukemaan kokonaishavaintoja sekä erotuomarikoulutusta kokonaisuudessaan
- tuottaa erotuomariorganisaatiolle tietoa erotuomareiden suorituksista sekä auttaa löytämään/tunnistaa lupaavat erotuomarit
- löytää erotuomarivalmentajien toiminnasta kehittämistä vaativia kohtia

Erotuomariston kokonaisarviointi

Pelin aikana analysoitavia asioita, jotka vaikuttavat arviointiin:

- erotuomarin ennakoivan työn tunnistaminen ja sen vaikutus pelin kulkuun
- erotuomarin kyky reagoida muutoksiin ja muuttaa toimintaansa ottelun vaatimusten mukaisiksi
- erotuomarin pelin aikana tekemien vaikeiden päätösten vaikutuksia myöhempien päätösten johdonmukaisuuteen ja rohkeuteen
- erotuomarin ratkaisut oleellisissa/merkittävissä tilanteissa ja niiden vaikutus pelin kulkuun

Erotuomarin toiminta osa-alueittain

Erotuomarin toimintaa kuvataan sanallisesti sekä arvioidaan seuraavissa osa-alueissa:

- Pelin sekä pelaajien hallinta ja johtaminen
- Erotuomaripersoonä
- Sääntöjen soveltaminen
- Liikkuminen ja sijoittuminen
- Henkilökohtaiset rangaistukset
- Yhteistyö

Seuraavassa käydään jokainen osa-alue läpi siten, että jokainen osa-alue sisältää tietyn määrän alakohtia, jotka jokainen tulee arvioida ja lisäksi avata toiminnan arvioinnin taustaa sanallisesti.

Arviointi

Ottelun osa-alueiden arvioinnissa käytetään viisiportaista arviointia. Odotetun suoritustason saavuttaneen erotuomariston jäsenen arviointi on oletustasoa.

Oletustasoa heikompi

Oletustasoa lievästi heikompi

Oletustaso

Oletustasoa lievästi parempi

Oletustasoa parempi

Arviointi / kokonaisuus oletustasoa heikompi

- Iso päätös väärin (paitsi jos on hyvin vaikea nähdä ja erotuomari on liikkunut/sijoittunut oikein).
- Kontrolli / johtaminen selkeästi puutteellinen
- Osa-alueet selkeästi oletustasoa heikompi

Arviointi / kokonaisuus oletustasoa parempi

- Vaikea(t) iso(t) päätös/päätökset oikein
- Kontrolli / johtaminen erityisen vahva
- Osa-alueet selkeästi oletustasoa parempia

Iso päätös: Erotuomarin isot päätökset ovat esimerkiksi:

- toisen varoituksen antaminen/antamattomuus selvässä tilanteessa
- pelaajan kentältäpoisto (esimerkiksi raaka peli, vie maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden)
- rangaistuspotkujen tuomitseminen/tuomitsemattomuus
- maalien hyväksyminen / hylkääminen oikein
- kaikki päätökset tulee tehdä sääntöjen mukaan

Erotuomareiden arviointi

Erotuomarivalmentajan tulee seurata näitä ohjeita ja noudattaa Suomen Palloliiton laatimia arviointiraameja ja kriteerejä.

Pelin aikana analysoitava

- erotuomarin ennakoivan työn tunnistaminen ja sen vaikutus pelin kulkuun
- erotuomarin kyky reagoida muutoksiin ja muuttaa toimintaansa ottelun vaatimusten mukaisiksi
- erotuomarin pelin aikana tekemien vaikeiden päätösten vaikutuksia myöhempien päätösten johdonmukaisuuteen ja rohkeuteen
- erotuomarin ratkaisut oleellisissa/merkittävissä tilanteissa ja niiden vaikutus pelin kulkuun
- erotuomareiden kyky tehdä yhteistyötä

Suurimerkityksellinen virhe:

Jos erotuomari muuttaa välittömästi ratkaisuaan muun erotuomariston korjauksesta/toimenpiteen takia, ei tilannetta pidetä selvänä suurimerkityksellisenä virheenä, eikä tällä ole vaikutusta arvosanaan.

Suurimerkityksellinen virhe merkitään ensisijaisesti tilanteessa ratkaisun tehneelle erotuomarille. Mikäli erotuomarit tekevät ratkaisun selkeästi yhdessä tai mikäli erotuomarin olisi kohtuuden rajoissa voinut odottaa korjaavan kollegansa ratkaisun, merkitään suurimerkityksellinen virhe molemmille.

Vaikeusaste määritellään kaikkien erotuomareiden osalta erikseen. Vaikeusasteeseen vaikuttavat oleelliset asiat tulee mainita palautteessa. Vaikeusasteen määrittämiseen vaikuttaa sekä futsalsääntöjä puolustavien ratkaisujen että erityisesti vaikeiden/haastavien tilanteiden määrä.

Erotuomarin selvä suurimerkityksellinen virhe on esimerkiksi:

- jättää antamatta toisen varoituksen (selvässä tilanteessa)
- ei poista pelaajaa kentältä (raaka peli, vie maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden jne.)
- poistaa pelaajan aiheuttomasti kentältä
- tuomitsee selvästi aiheettoman rangaistuspotkun
- jättää tuomitsematta selvän rangaistuspotkun
- hyväksyy maalin, joka tehdään tuomitsematta jätetyn selvän rikkeen seurauksena
- hylkää oikein tehdyn maalin
- merkityksellinen sääntövirhe

Videomateriaalin käytöstä ohjeita

Erotuomarivalmentajan tulee tarkistaa ottelun kannalta muutama oleellinen/ratkaiseva tilanne tai erotuomarin ratkaisu videomateriaalia hyödyntäen, mikäli sellainen on saatavilla. Valmennuspalautteessa on viitattava tallenteen aikoihin merkittävien tapahtumien yhteydessä.

Laadunvalvonta

Suomen Palloliiton erotuomaritoiminto suorittaa valmennuspalautteiden suhteen laadunvalvontaa UEFA Referee Conventionin vaatimusten mukaisesti. Laadunvalvonnan tavoitteena on nimensä mukaisesti taata palautteen laadullista riittävyttä ja samalla pyrkiä johdonmukaiseen toimintatapaan kaikkien valmentajien kesken.

Erotuomarivalmentajan palaute

Erotuomarivalmentaja on ennen kaikkea erotuomarin kouluttaja ja valmentaja. Analyysinsä ja neuvojensa avulla valmentaja auttaa erotuomaria kehittymään. Alla on ohjeistusta erotuomarivalmentajan palautteen täyttämiseen sekä näkökulmia auttamaan valmentajaa tunnistamaan erotuomarin vahvuuksia ja kehittämistä vaativia osa-alueita.

Yleiskuvaus ottelusta

Lyhyt kuvaus ottelun kulusta ja intensiteetistä. Olosuhdekuvaus ja muuta otteluun liittyviä erityishuomioita (yleisö, myöhästymiset, järjestyshäiriöt, jne.) ja ottelun ennako-odotukset (sarjatilanne, tms.) Joukkueiden pelitapa, ottelun intensiteetti, rikkomuksien määrä, vaikuttiko jokin yksittäinen tilanne/tapahtuma ottelun kulkuun. Tässä ei kohdassa ei odoteta otettavan kantaa erotuomariston ratkaisuihin

Ottelun kulminaatiotilanne

Oliko ottelussa kulminaatiotilanne vai ei ja perustele miksi erotuomariston toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa tässä kulminaatiohetkessä. Miten toiminta vaikutti ottelun kulkuun tilanteen jälkeen?

Erotuomarin toiminta osa-alueittain

Pelin sekä pelaajien hallinta ja johtaminen

- Tilannejohtaminen
- Ennakoiva toiminta
- Pelin ymmärtäminen
- Pelaajien johtaminen

Osion kuvaus:

- Miten johtaminen onnistui kokonaisuudessaan?
- Oliko pelissä "ongelmapelaajia"? Jos oli, miten näiden johtaminen onnistui?
- Miten pelaajien yleinen johtaminen onnistui? Tilanteet, joissa johtamista tarvittiin, miten nämä onnistuivat?
- Oliko pelissä erikoisia tilanteita, jotka vaativat johtamista, esim. joukkonahistelu ym.
- Osasiko erotuomari adaptoitua pelin henkeen / tunnetilaan johtamisen kautta? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Tekikö erotuomari joitain ennakoivia toimenpiteitä, jotka muuttivat pelin suunnan? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Pystyivätkö he puheella johtamaan ottelua? Tunnistivatko he muutokset pelin ilmapiirissä ja reagoivatko he siihen sopivilla työkaluilla?

Erotuomaripersoona

- Auktoriteetti / johtajuus
- Uskottavuus
- Kehon kieli / kommunikaatio

Osion kuvaus:

- Oliko erotuomari uskottava kentällä - "ostivatko" pelaajat hänen ratkaisunsa?
 - o Jos tilanteiden "myymisessä" oli ongelmia, miten erotuomari toimi palauttaakseen uskottavuutensa / auktoriteettiasemansa? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/ oli kehitystä vaativaa ym.
- Miten kommunikaatio pelaajien kanssa onnistui – oliko kehon kieli tilanteisiin sopivaa ja tukiko se johtajuutta? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.

Sääntöjen soveltaminen

- Sääntötuntemus
- Rikelinjan johdonmukaisuus
- Käsivirhetulkinnat
- Hyödyn soveltaminen
- Rangaistusalueen ratkaisut

Osion kuvaus:

- Sääntötuntemus - oliko pelissä erikoisia tilanteita tämän suhteen? Nosta esille tilanteet, joissa oli haastavia tilanteita sekä niissä onnistuminen. Lisäksi tulee aina kuvata auki, mikäli sääntötuntemus on oletustasoa heikompi, mikä sääntöjen kohta meni väärin?
- Oliko rikelinja sopiva otteluun ja oliko rikelinja johdonmukainen koko ottelun ajan? Pitikö erotuomarin muuttaa rikelinjansa pelin aikana? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Miten käsivirhetulkinnat onnistuivat ottelussa yleisesti ja olivatko tulkinnat johdonmukaisia? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Oliko pelissä merkittäviä hyötytilanteita? Ymmärsikö erotuomari eron hyödyn ja pelin hallinnan välillä? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Oliko pelissä isoja päätöksiä rangaistusalueilla – miten erotuomari onnistui näissä? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.

Liikkuminen, sijoittuminen ja näytöt

- Tilanneläheisyys / pelin lukeminen
- Sijoittuminen erikoistilanteissa
- Näytöt

Osion kuvaus:

- Pelin aikana tapahtuva yleinen liikkumisen määrä ja liikkeen sopiva nopeus. Oliko erotuomari riittävän lähellä tilanteita ja oikein sijoittunut tekemissä päätöksissä? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Tilanne-etäisyys: Joutuuko erotuomari tekemään ratkaisuja kaukaa? Liikkuuko hän aktiivisesti hyökkäyksen perään ollessaan taaempi erotuomari? Ottiko hän vastaan hyökkäyksiä liikkumalla edellä?
- Päätyrajan valvonta: Liikkuuko erotuomari aktiivisesti päätyyn asti?
- Rintamasuunta: Säilyttääkö erotuomari rintamasuunnan mahdollisimman hyvin kohden kenttää? Oliko ei tarkoituksenmukaista kävely?
- Oliko erotuomarin sijoittuminen erikoistilanteissa tarkoituksenmukaista? Esimerkkejä ottelusta, jossa onnistuttiin / oli kehitystä vaativaa
- Näytöt: Käyttääkö erotuomari sääntökirjan kuvien mukaisia näytöjä?

Henkilökohtaiset rangaistukset

- Vakavuusrikkomukset
- Kiinnipitäminen / repiminen / käsien käyttö
- Protestointi sanoin tai elein
- Jatkuva sääntöjen vastainen peli
- Olosuhderikkomukset
- Filmaaminen / erotuomarin harhauttaminen
- Toiset varoitukset
- Erotuomari/kapteeni – yhteistyö
- Muut syyt

Osiassa arvioidaan, aihealueittain miten henkilökohtaiset rangaistukset onnistuivat ottelussa. Selkeä virhe varoitusten antamisessa johtaa siihen, että osa-alueesta merkitään korkeintaan "Oletustasoa heikompi".

- Tulivatko henkilökohtaiset rangaistukset oikeista tilanteista? Oliko niiden käyttö johdonmukaista? Mikä oli henkilökohtaisten rangaistusten vaikutus ottelun hallintaan? Annettiinko kaikki pakolliset henkilökohtaiset rangaistukset? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Miten teknisten alueiden hallinta onnistui?
- Sopiko valittu varoituslinja pelin henkeen? Oliko valittu linja johdonmukainen?
- Annettiinko kevyitä / vääriä henkilökohtaisia rangaistuksia? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Miten "Vain kapteeni saa lähestyä erotuomaria" -konsepti toimi ottelussa? Tilanteita, joissa toiminta onnistui/oli kehitystä vaativaa ym.
- Muut syyt, mistä henk. kohtaisia rangaistuksia.

Yhteistyö

- erotuomaritiimin kanssa
- erotuomarivalmentajan kanssa (sis. itsereflektoinnin)

Erotuomareiden toiminnan ja ratkaisujen yhteneväisyys? Kestikö ratkaisut ja miten haastavat ratkaisut, haettiinkö tarvittaessa apua kollegalta? Pelikentän jakaminen erotuomareiden kesken (toiminta- ja vaikutusalue). Liikkumisen ja diagonaalinvaihtojen onnistuminen ja sujuvuus.

Kuinka valmentajan kanssa toimiminen meni, oliko suullinen valmennus tilanne rakentava ja kehittävä.

Vahvuudet ja kehitettävät osa-alueet

Kummallekin erotuomarille 1-3 vahvuutta sekä kehitettävää osa-aluetta. Näiden tulisi olla jollakin tavoin mainittu palautteessa jo aiemmin. Kaikkia kolmea ei ole välttämätöntä löytää.

Kolmannen erotuomarin kokonaisarviointi (mikäli sellainen ottelussa oli)

Kolmannen erotuomarin arviointi vastaa muiden erotuomareiden arviointia ja siinä huomioidaan isojen päätösten vaikutus. Kolmannen erotuomarin edellytetään ottavan kantaa kentällä tapahtuviin rikkomuksiin, mikäli rikkomus tapahtuu kolmannen erotuomarin vastuualueella. Hyvä odotetun suoritustason mukainen suoritus arvioidaan oletustasolle.

Tallenteella tilanteet

Vapaa kenttä, johon voi kuvailla ottelun merkittäviä tilanteita. Jos ottelusta on käytössä videotallenne, ei tilanteiden kuvaamisen tarvitse olla tarkkaa tai yksityiskohtaista. Ilman tallennetta kuvailun on oltava hieman laajempaa.

Ei ole tarpeen kuvailla jokaista vapaapotkuratkaisua, vaan ottelun ja erotuomarin toiminnan arvioinnin kannalta tärkeimmät tapahtumat.

Tilanteiden aikoihin on hyvä viitata muualla palautteen tekstissä.